

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים לכל החודש - ח' עמודים ליום כל השנה "הלכות" ב"כל יום" מובטח לו שהוא "בן עולם הבא"!

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ישרות. ולידי דיעת התורה. ונהניני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתנחלים יאהדוניה על ידי הנעלם בדחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

יג לחודש

המשך הלכות שבת, סימן שא – באיזה כלים מותר לצאת בשבת ואיזה מהם אסורים

א. כל היוצא בדבר שאינו תכשיט ואינו דרך מלבוש והוציאו כדרך שרגילין להוציא אותו דבר חייב וכל תכשיט שהוא רפוי שאפשר לו בקל ליפול אסור לצאת בו ואם יצא פטור ואשה לא תצא בתכשיטים שדרכה לשלפם (פירוש להסירם מעליה) ולהראותם. הגה: ועיין לקמן סימן ש"ג סעיף י"ח אם אסור אפילו בחצר או בבית. הלכך לא יצא איש לא בסיף ולא בקשת ולא בתריס (פירוש מגן) ולא באלה ולא ברומח ולא בכלים שאינם תכשיט ואם יצא חייב חטאת ולא בשריון ולא בקסדה (פירוש כובע של ברזל) ולא במגיפים (פירוש אנפלאות של ברזל) ואם יצא פטור שהם דרך מלבוש ולא יצא בתפלין מפני שצריך להסירם כשיכנס לבית הכסא ולא יצא קטן במנעל גדול דלמא נפל ואתי לאתויי אבל יוצא הוא בחלוק גדול ולא יצא במנעל אחד אם אין לו מכה ברגלו דלמא מחייכי עליה ואתי לאתויי אבל אם יש לו מכה ברגלו יצא באותו שאין בו מכה:

ח. לא יצא במחט התחובה לו כבגדו בין נקובה בין שאינה נקובה ואם יצא בנקובה חייב ובשאינה נקובה פטור ויש אומרים בהפך:

ט. לא יצא בטבעת שאין עליה חותם ואם יצא חייב ואם יש עליה חותם לרש"י פטור ולרבינו תם ולהרמב"ם מותר דאינו תכשיט אלא לאיש אבל דבר שהוא תכשיט לאיש ולאשה אסור גם לאיש. (ועיין לקמן סימן ש"ג):

י. טבעת שקבוע בה אבן וכן אם כתובים בה אותיות אין עליה חותם מיקרי שלא נקרא חותם אלא אם כן חקוקים בה אותיות או צורות:

יא. דבר העשוי לתכשיט ולהשתמש בו כגון מפתחות נאות של כסף כמין תכשיט אסור שהרואה אומר שלצורך תשמיש מוציא ויש מתירים אם הוא של כסף. הגה: ומכל מקום אסור לצאת בתיק של בתי עינים שקרוין ברילין אף על פי שהתיק הוא של כסף דהבתי עינים בעצמם הם משוי (בית יוסף) ואם המפתח של נחושת וברזל אפילו מחובר וקבוע בחגורה אסור (מרדכי פרק במה אשה ובית יוסף בשם תשובת הרשב"א) ויש שכתבו שנוהגין בזה להתיר (בית יוסף בשם תשובת אשכנזית הר"ף והאגודה וכן משמע באור זרוע):

יב. לא יצא החייט במחט התחובה לו כבגדו ולא נגר בקיסם שבאזנו ולא סורק במשיחה שבצוארו ואם יצא פטור:

יג. לא יצא הזב בכיס שעושה להצילו מזיבתו שלא יטנף בה וכן אשה נדה שקושרת בגד לפניה שלא תתלכלך בדם נדותה אסורה לצאת בו אם לא יהא סינר עשוי כעין מלבוש אבל אם קושרתו כדי שלא יכאב לה הדם ולא תצטער מותר לצאת בו:

יד. דבר שהוא דרך מלבוש אפילו אם אינו לובשו אלא משום אצולי טינוף מותר לצאת בו בשבת. הגה: ולכן מותר ללבוש בגד מפני הגשמים או כובע על ראשו אבל אסור לאשה ליתן בגד על צעיפה מפני הגשמים דאין זה דרך מלבוש (הגהות מיימוני):

טו. אין הקיטע יוצא בקב שלו דהיינו שעושה כמין דפוס של רגל וחוקק בו מעט לשום ראש שוקו בתוכו ואינו

עושה זה להלך בו שעל כל פנים צריך הוא למקלו אלא כוונתו כדי שלא יראה חסר רגל אלא נכה רגל כיון דאינו צורך הילוכו אסור:

טז. קיטע שאינו יכול לילך כלל על שוקיו אלא יושב על כסא וכשנעקר ממקומו נסמך על ידיו ועל שוקיו ונדחף לפניו ועושה סמוכות של עור או עץ לראשי שוקיו או רגליו התלויים וכשהוא נשען על ידיו ועוקר עצמו נשען גם על רגליו קצת אין יוצאים בהם בשבת דאידי דתלויים ולא מנחי אארעא זמנין דמשתלפי אבל בכסא וספסלים הקטנים שבידיו מותר לצאת. קטע בשתי רגליו ומהלך על שוקיו ועל ארכבותיו ועושה סמוכות של עור לשוקיו יוצא בהם בשבת. הגה: וכן מותר לצאת במנעל של עץ שהרגל נכנס בו וליכא למיחש שיפול (רבינו ירוחם חלק ה') וכן בפטנטי"ש דמשתלפי במהרה וממילא (רשב"א סימן תר"ז) ויש מחמירים ואוסרים (אגור) ולא ילך אדם יחף בשבת במקום שאין דרך לילך יחף ולא יצא אדם בשבת כמו שהוא יוצא בחול בלתי דבר אחר שיזכור על ידו שהוא שבת ולא יבא לחללו (כל בו):

יז. חיגר שאינו יכול לילך בלא מקל מותר לילך בו אפילו אינו קשור בו אבל אם אפשר לו לילך זולתו ואינו נוטלו אלא להחזיק עצמו אסור (וחולה שעמד מחליו דינו כחיגר):

יח. סומא אסור לו לצאת במקל:

יט. מי שהוא אסור וכבלים (פירוש כעין טבעות גדולים שסוגרים בהם הרגלים) ברגליו מותר לצאת בהם:

כ. אין יוצאים באנקטמין והוא כמין חמור שעושים הליצינים ונראה כרוכב עליו

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לכל החודש. שמונה עמודים ליום. כך נאמר כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. וזוהי ה"היות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמחות. ולכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים יג לחודש – עמוד א זוכה לפנים צדיקים!

והוא נושא והולך ברגליו ולא בקשרים והם עצים גבוהים שיש בהם מושב לכף הרגל והולכים בהם בטיט ולא בפרמי והם כמין צורת פרצוף שנותנים על הפנים להפחיד התינוקות:

כא. אין יוצאים בתיבה וקופה ומחצלת אבל יוצאים בשק ויריעה וחמילה (פירוש בגדים גסים):

כב. יוצאים במוך וספוג שעל המכה לפי שהם מרפאים הילכך הוי כמו תכשיט וכן בקליפת שום ובצל או באספלטית ומלוגמא ורטיה שעליה ואם נפלו מעליה לא יחזירנה וכל שכן שלא יתנם בתחלה אבל אסור לכרוך חוט או משיחה על המכה לצאת בו דכיון שאינם מרפאים הוי משוי אבל באגוד שכורך על הרטיה שלא תפול מעליו יכול לילך בו וקושרו ומתירו:

כג. הבנים יוצאים בזגין (פירוש כמין פעמונים קטנים) הארוגים להם בכסותם אבל אם אינם ארוגים לא. הגה: ולא מהני הא דמחובר לכסות רק בדבר שדרכו להיות מחובר שם אבל אם חיבר שם דבר שאין דרכו בכך אסור (הגהות מיימוני פרק י"ט ובית יוסף בשם תשובת רשב"א ומרדכי פרק במה אשה). ואתן עגולים ירוקים שגזרה המלכות שכל יהודי ישא אחד מהן בכסותו מותר לצאת בהן אפילו אינו תפור בכסותו רק מחובר שם קצת (אור זרוע). וכן מותר לצאת במטפחת שמקנחין בו האף שקורין פצול"ט אם מחובר לכסות והא דמותר לצאת בזגין הארוגין דוקא שאין בהם עינבל ואין משמיעין קול (הגהות אלפסי סוף פרק במה אשה):

כד. יוצאים במיני עשבים שקושרים אותם בקשרים ותולין אותם לרפואה:

כה. אין יוצאין בקמיע שאינו מומחה ואם הוא מומחה יוצאין בו לא שנא אתמחי גברא ולא קמיע כגון שכתב לחש אחד בשלש אגרות ורפאו שלשתם שלשה בני אדם שאיתמחי גברא לאותו לחש בכל פעם שיכתבנו אבל לא לשאר לחשים וגם אין הקמיע מומחה אם יכתבנו אחר לא שנא אתמחי קמיע ולא גברא כגון שכתב לחש אחד באגרת אחת וריפא בו ג' פעמים שאותה אגרת מומחה לכל אדם וכל שכן אי אתמחי גברא וקמיע כגון שכתב לחש אחד בג' אגרות וכל אחת הועילה לג' אנשים או לאדם אחד שלשה פעמים איתמחי גברא ללחש זה

ככל אגרת שיכתבנו ואתמחו אגרות הללו לכל אדם. הגה: ודוקא שבאו ב' המחאות ביחד אבל אם איתמחי גברא תחלה ואחר כך עשה קמיע וריפא ג' פעמים לא תלינן בהמחאת הקמיע רק בהמחאת הגברא שכבר אתחזק (הגהות אשרי וכן משמע מתוספות מהביאור שכתב בית יוסף). אבל אם כתב ג' קמיעים לאדם אחד ורפאו ג' פעמים לא איתמחי לא גברא ולא קמיע. ומותר לצאת בקמיע מומחה לא שנא הוא של כתב או של עיקרים בין בחולה שיש בו סכנה בין בחולה שאין בו סכנה ולא שנכפה כבר ותולהו לרפואה אלא אפילו לא אחזו החולי אלא שהוא ממשפחת נכפין ותולהו שלא יאחזנו שרי וקושרו ומתירו ברשות הרבים ובלבד שלא יקשרנו בשירי או בטבעת ויצא בו לרשות הרבים שאז יאמרו שיוצא בו לשם תכשיט וזה אסור דלאו תכשיט הוא:

כו. נאמן לומר הרופא על עצמו שהוא מומחה:

כז. יוצאין בביצת החרגול ובשן של שועל ובמסמר הצלוב בין בחול בין בשבת ואין בו משום דרכי האמורי וכן בכל דבר שהוא משום רפואה אבל אם עושה מעשה ואין ניכר בו שהוא משום רפואה אסור משום דרכי האמורי אבל כל לחש מותר ולא אסרו אלא באותם שבדקן ואינם מועילים ויש מי שחשש בכל קמיע שאינו מומחה משום דרכי האמורי:

כח. מי שיש לו מכה בפיסת רגלו וקושר עליה מטבע להגין שלא ינגף ברגלו וגם הוא מרפא מותר לצאת בו:

כט. היוצא בטלית מקופלת על כתפיו דהיינו שלאחר שנתנה על ראשו מגביה שוליה על כתפיו חייב חטאת אבל אם אינה מקופלת על כתפיו אלא משולשלת ברחבה למטה מכתפיו שרי שמאחר שהוא מתעטף בטליתו ומתכסה בה כתפו וגופו אף על פי שמתקצר קצת מלמטה מותר ועל פי זה מותר להתעטף בטליתו תחת הגלימא ולהביאו לבית הכנסת:

ל. מותר לצאת ברשות הרבים בטלית סביב הצואר. הגה: אף על פי שמיניח צד ימין על כתפו של שמאל דדרך ללבוש כך ולא הוי אלא להתנאות ושרי (בית יוסף):

לא. היוצא מעוטף בטליתו וקיפלה מכאן ומכאן בידו או על כתפו אם נתכוין

לקבץ כנפיו כדי שלא יקרעו או כדי שלא יתלכלכו אסור ואם קבצם להתנאות בה כמנהג אנשי המקום במלבושן מותר והני מילי בטליתות שלהם שהיו יריעה אחת מרובעת אבל מלבושים דידן כשהוא לבוש בהם ומוציא ידיו מתוכה מותר לתפוס קצתם בידו ולהגביה כדי שלא יתלכלכו שוליו בטיט או כדי שלא יעכבוהו ללכת:

לב. היוצא במעות הצרורים לו בסדינו חייב. הגה: אבל בבית מותר אם צריך לו ואפילו אינן צרורים רק שהם מנוקבים:

לג. אסור לצאת בשבת במעות או בכסף וזהב התפורים בבגדו. הגה: ויש מתירים במקום פסידא שירא שיגזלו ממנו אם יניחם בבית וילך מהם (אגור ואיסור והיתר הארוך) וכן נוהגין להקל אם צריך לצאת אבל אם יוכל להיות יושב בבית ולא לצאת לא יצא ובמקום שאין צריך לו ויוכל להניחם בבית יש להחמיר:

לד. יוצא אדם בסודר המקופל על כתפיו אף על פי שאין נימא כרוכה לו על אצבעו ואם אין הסודר חופה ראשו ורובו אסור לצאת בו אלא אם כן קשר שני ראשיו למטה מכתפיו זה עם זה:

לה. לבדים הקשים אסור להביאם ברשות הרבים או בכרמלית כשהוא מעוטף בהם ואם אינם קשים הרבה מותר:

לו. מותר לצאת בשבת בשני מלבושים זה על גבי זה בין לצרכו בין לצורך חברו בין שהם שני חלוקים בין שהם שני סרבלים (פירוש סרבל כסות העליון) בין שהם שתי חגורות זו על גבי זו ואפילו אין מלבוש מפסיק ביניהם. הגה: ויש אוסרים שתי חגורות זה על זה אלא אם כן מלבוש מפסיק ביניהם (אור זרוע ותוספות ומרדכי פרק במה אשה) וכן ראוי לנהוג ומותר ללבוש שני כובעים זה על זה (אור זרוע) וכן שני אנפילאות (אגור):

לז. מותר לצאת בשבת בכתי ידים הנקראים גואנטי"ש ויש מי שמחמיר להצריך שיתפרם מערב שבת בכתי ידים של מלבושיו או שיקשרם בהם בקשר של קיימא יפה וראוי לחוש לדבריו:

לח. היוצא בשבת בטלית שאינה מצוייצת כהלכתה חייב מפני שאותם החוטים חשובים הם אצלו ודעתו עליהם עד שישלים ויעשהו ציצית ואם היא מצוייצת כהלכתה אף על פי שאין בה

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף או"ח חיים מחולק ל"ב חודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל או"ח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה ל"היות" בן עולם הבא. נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים ל"היות" בן עולם הבא על ידי לימוד "הלכה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים יג' לחודש - עמוד ב' זוכה לבנים צדיקים!

תכלת מותר לצאת בשבת (ועיין לעיל סימן י"ג):

טו.

כילה (פירוש, יריעה כעין אהל) שיש בה רצועות שמתחזין אותה בהם מותר להתעטף בה ולצאת לרשות הרבים ואין הרצועות חשובות כמשאוי שמבוטלות אגבה הילכך מותר לצאת ברצועות התלויות באבנט אף על פי שאין המנעלים קשורים בהם דלא חשיבי ובטלי אגב האבנט אבל אם הם של משי חשיבי ולא בטלי ואסור אם אין המנעלים קשורים בהם והוא הדין לכל דבר שנפסק מן הבגד וראשו אחד מחובר כגון לולאות ואינו חשוב מותר לצאת בו ואם חשוב הוא אסור לצאת בו:

מ. כובע שהוא מתפשט להלן מראשו טפח אסור להניחו בראשו אפילו בבית משום אהל:

מא.

לצאת בשבת בכובע שבראשו העשוי להגין מפני החמה יש מי שאוסר משום דחיישינן שיגביהנו הרוח מראשו ואתי לאתווי ד' אמות ברשות הרבים אלא אם כן הוא מהודק בראשו או שהוא עמוק שראשו נכנס לתוכו ואין הרוח יכול להפרידו מראשו או שהוא קשור ברצועה תחת גרונו דבהכי ליכא למיחש למידי:

מב.

המוצא תפילין בשבת בבזיון במקום שאין משתמרים או יש סכנה שגזרו שלא להניח תפילין מכסן והולך לו ואם אין סכנה אם יש בהם רצועות שבכך ניכר שהם תפילין ולא קמיעות והן קשורות שיכול ללבשן מכניסן זוג זוג דרך לבישה עד שיכניסן כלן ואם היו רבים שלא יספיק ללבשן ולהכניסן זוג זוג יחשיך עליהם עד הלילה ויביאם ואם ירא להחשיך מפני לסטים מוליכם פחות פחות מד' אמות או נותנם לחבירו וחבירו לחבירו עד שמגיע לחצר החיצונה:

מג.

המוצא ספר תורה בשדה אם אינו שעת סכנה יושב ומשמרו ומחשיך עליו (לשון הרמב"ם ובסכנה מניחו והולך לו) ואם היו גשמים יורדים מתעטף בעור וחוזר ומכסה אותו ונכנס בו:

מד.

הבא להציל כליו מפני הדליקה לובש כל מה שיכול ללבוש ועוטף כל מה שיכול לעטוף ופושט וחוזר ולובש ומוציא:

מה.

מי שנשרו כליו במים הולך בהם ואינו חושש שמא יבא לידי סחיטה ולא ישטחם לנגבם מפני מראית העין שלא יחשדוהו שכבסן בשבת ואפילו בחדרי חדרים שאין שם רואים אסור ולא אסור אלא לשטחן בשבת אבל אם שטח מערב שבת כלים המכובסים אינו חייב לסלקן בשבת:

מו.

בגדים השרויים במים אסור לנגבם סמוך לאש. הגה: ואסור לטלטלם שמא יבא לידי סחיטה והוא שמקפיד על מימיו (מרדכי פרק חבית) ואסור לילך בשבת במקום שיוכל להחליק וליפול במים שמא ישרו כליו ויבא לידי סחיטה:

מז.

לא ישטח אדם את כליו בשבת אפילו מן הזיעה:

מח.

מסתפג אדם באלונגטית (פירוש בגד שמסתפגין בו לאחר שרוחצין) ומביאה בידו ולא חיישינן שמא יבא לסחוט ולא ימסור לבלנים שהם חשודים על הסחיטה:

מט.

מותר לרחוץ ידיו בנהר בשבת ובלבד שלא יוציאם עם המים שעליהם חוץ לנהר ד' אמות:

נ.

יוצאים בפשתן סרוק וצמר מנופץ שבראשי בעלי חטטין (פירוש בעלי נגעים) אימתי בזמן שצבען וכרכן או שיצא בהם שעה אחת מבעוד יום:

נא.

מותר לצאת במצנפת שתולים בצואר למי שיש לו מכה בידו או בזרועו וכן בסמרטוטין (פירוש חתיכות בגד בלוי) הכרוכים על היד או על האצבע שיש בו מכה:

סימן ש"ב – דיני נקוי וקיפול הבגדים בשבת, ובו י"ג סעיפים

א.

המנער טלית חדשה שחורה מן הטל שעליה חייב שהניעור יפה לה כמו כיבוס והוא שמקפיד עליה שלא ללבוש בלא נייעור. הגה: וכל שכן שאסור לנער בגד שנשר במים או שירדו עליו גשמים ודוקא בבגד חדש שמקפיד עליו (כל בו) יש אומרים דאסור לנער בגד מן האבק שעליו אם מקפיד עליו וטוב לחוש לדבריו (רש"י ואור זרוע) אבל מותר להסיר הנוצות מן הבגד בשבת (אור זרוע) ועיין לקמן סימן של"ז:

ב.

הלוקט יכולות שעל גבי בגדים כגון אלו היכולות שבכלי הצמר הנשארים בהם מן האריגה חייב משום מכה בפטיש והוא

שיקפיד עליהם אבל אם הסירם דרך עסק פטור:

ג.

מקפלים כלים בשבת לצורך שבת ללבשם בו ביום ודוקא באדם (אחד) ובחדשים שעדיין לא נתכבסו ולבנים ואין לו להחליף ואם חסר אחת מאלו התנאים אסור ויש מי שאומר דלקפלו שלא כסדר קיפולו הראשון מותר בכל ענין ונראין דבריו:

ד.

מכבש (הוא כלי שכובשין בו בגדים אחר הכביסה והם שתי לוחות זה על זה והבגדים ביניהם) של בעל הבית מתירין אותו ליטול ממנו בגדים לצורך השבת ושל אומן אסור מפני שהוא תחוב בחזקה והתרתו דומה לסתירה:

ה.

חלוק לאחר כביסה הוא מתקשה ומשפשים אותו בידים לרככו מותר לעשותו בשבת שאינו מתכוין אלא לרככו אבל סודר אסור מפני שמתכוין לצחצחו והוי כמלבן. הגה: וכובעים ושאר כלי פשתן דינן כסודר (בית יוסף בשם ש"ל):

ו.

טיט שעל רגלו (או על מנעליו) (בית יוסף ורבינו ירוחם חלק י"ג) מקנחו בכותל אבל לא בקרקע דלמא אתי לאשוויי גומות ויש מי שאוסר אף בכותל. הגה: ויש מי שמתיר בשניהם (הרא"ש) והוא הדין דמותר להסירו במעט (חרס הראוי לטלטל) (רבינו ירוחם חלק י"ג):

ז.

טיט שעל בגדו משפשפו מבפנים דלא מוכחא מלתא לאתחזווי כמלבן אבל לא בחוץ דדמי למלבן ומגררו בצפורן ויש מפרשים דהני מילי לה אבל יבש אסור דהוי טוחן:

ח.

אין מגרדין (בסכין או בצפורן) מנעל בין חדש בין ישן מפני שקולף העור והוי ממחך:

ט.

מותר ליתן מים על גבי מנעל לשכשכו אבל לכבסו דהיינו שמשפשף צדו זה על זה אסור אבל בגד שיש עליו לכלוך אסור אפילו לשכשכו דזהו כבוסו אלא מקנחו בסמרטוט בקל ולא בדוחק פן יסחוט. הגה: ובגד שאין עליו לכלוך מותר לתת עליו מים מועטים ולא מרובים שמא יסחוט (בית יוסף בשם סמ"ג וסמ"ק וסה"ת והרא"ש פרק קמא דיומא) ויש אוסרים בכל ענין (בית יוסף בשם הטור סימן של"ד וסימן ש"ט ותוספות פרק כל כתבי והגהות פרק כ"ב):

י.

הרוחץ ידיו טוב לנגבם ככה זו בזו ולהסיר מהם המים כפי יכלתו קודם

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק ל"ב חלקים. שמונה עמודים ימים. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. וזוהי תהיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמות. וז"ל החברים וידידים. לזכות את הרבים תהיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "התקנה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים יג לחודש – עמוד ג זוכה לפנים צדיקים!

שיקנחם במפה. הגה: ויש שכתבו דאין לחוש לזה דלא אמרינן שריית בגד זהו כבוסו בכי האי גוונא דאין זה רק דרך לכלוך וכן נוהגין (טור ובית יוסף ואגור) ולכן מותר לנגב ידיו בבגד שהטיל בו תינוק מי רגלים כדי לבטלם שאין זה רק דרך לכלוך בעלמא (טור) אבל אסור ליתן מים ממש על המי רגלים כדי לבטלם (הגהות מיימוני פרק כ"ב ותוספות פרק שמונה שרצים):

יא. מי שנתלכלכה ידו בטיט מקנחה בזנב הסוס ובזנב הפרה ובמפה הקשה העשויה לאחוזה בה קוצים אבל לא במפה שמקנחים בה ידים שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבא לכבס המפה:

יב. אסור לנגב כוס שהיה בו מים או יין במפה משום דאתי לידי סחיטה:

יג. אין מסתכלין בשבת במראה של מתכת שהיא חריפה כאיזמל (פירוש כעין סכין קטן חד וחריף) דחיישינן שמא ישיר בה נימין המדולדלין ואפילו אם הוא קבוע בכותל אבל מותר להסתכל במראה שאין בה חשש זה אפילו אינה קבועה:

סימן שג – דיני תכשיטי אשה, ובו כ"ז סעיפים

א. לא תצא אשה בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה מפני שצריכה להסירם בשעת טבילה חיישינן שמא תוליעם ד' אמות ברשות הרבים ואם הם קלועות בשערה מותר ויש מי שאוסר ואם הם מעשה אריגה מותר שאינה צריכה להסירם בשעת טבילה. הגה: ובלבד שלא יהיו מטונפות או מוזהבים דאז מסירן כדי שלא יתנפו במים (טור והרא"ש וסמ"א):

ב. מותר לצאת בחוטין שבצוארה שהם רפויים ואינה צריכה להסירם בשעת טבילה אבל בקטלא שבצוארה אסור מפני שצריכה להסירם בשעת הטבילה לפי שהיא מהדקת אותה כדי שתראה בעלת בשר וחיישינן דלמא אתי לאתויי ד' אמות ברשות הרבים ולא תצא בטוטפת והוא כמין ציץ ומגיע מאוזן לאוזן ולא כשרביטין והוא גם כן ציץ ואינו מגיע אלא עד לחיים שכורכתו על ראשה ותולה לה על לחייה מכאן ומכאן והוא שאינם תפורים בשבכה דחיישינן דלמא שלפא לאחוויי ואתי לאתויי ד' אמות ברשות הרבים אבל אם תפורים ליכא למיחש להכי ומותר. הגה: ויש

אומרים דבתולה שאינה חוששת לגילוי ראשה אפילו תפורה בשבכה אסור דחיישינן שמא תסירה עם השבכה ואתי לאתויי (אור זרוע):

ג. לא תצא בכיפה של צמר דהיינו חוטי דעמרא דגדילין ועבידי כי הוצא (פירוש ככלים העשויים מעלי לולבי הדקלים שהם באריגה מה שאין כן איצטמא העשויה כמין לבד כדאיאת בגמרא שם) ורחבים כשתי אצבעות כשיעור ציץ ולא באיצטמא דהיינו מטלית שתולין בו חוטין של צבעונין ותולין אותו לכלה להפריח ממנה הזכובים:

ד. לא תצא בעיר של זהב ופירש רש"י שהוא תכשיט עגול ומצירין בו כמין עיר ויש באמצע לשון שמחברים אותו למלבוש ורבינו תם פירש שהוא כעין עטרה לראש:

ה. כלילא והוא תכשיט שמניחתו על פדחתה מאוזן לאוזן וקושרתו ברצועות התלויות מותרת לצאת בו בין שהיא עשויה מחתיכות של זהב חרוזות בחוט בין שאותן חתיכות קבועות במטלית:

ו. רסוקיא דהיינו חתיכת מעיל רחבה אם יש בה רצועות קצרות תלויות בה לקושרן בהם ולהדקן סביבותיה דמהדק שרי ואם אין לו רצועות אסור:

ז. לא תצא בקטלא דהיינו בגד שיש לו שנצים כעין מכנסים ומכניסים בו רצועה רחבה וקושרה סביב צוארה והבגד תלוי על לבה והוא חשוב ומצוייר כזהב:

ח. לא תצא בנוזמי האף אבל יוצאה בנוזמי האוזן. הגה: מפני שאזניה מכוסות ובמקום שנוהגין לגלות האזנים אסור לצאת בנוזמים שבאוזן היכא דדרך להוציאם משם (אור זרוע):

ט. לא תצא במחט נקובה ואם יצאה חייבת ושאינה נקובה אם מעמדת בה קישוריה מותרת לצאת בו ואם אינה מעמדת בה קישוריה אסור:

י. לא תצא בטבעת שיש עליה חותם ואם יצאה חייבת וכשאין עליה חותם לא תצא ואם יצאה פטורה:

יא. לא תצא ככוליאר והוא תכשיט שקושרת בו מפתחי חלוקה ולא ככובלת והוא קשר שקשור בה כושם שריחו טוב:

יב. אם חסר אחת משיניה ומשימה אחר במקומו אם הוא של זהב לא תצא בו דכיון שמושנה במראה משאר שינים

דלמא מבזו לה ושקלה ליה וממטיא אבל של כסף שדומה לשאר שינים מותר וכל שכן שן דאדם:

יג. לא תצא במנעל הקרוע למעלה דמחכו עלה ואתיא לאתויי ולא במנעל חדש שמא לא יבא למדתה אלא אם כן נסתה ללכת בו מאתמול שהוא למדתה אבל איש מותר שאין מקפיד כל כך. הגה: ובשאר מלבושים אין לחוש אפילו באשה (כל בו):

יד. יוצאת בחוטי שער בין שהם עשויים משערה או משער חברתה ואפילו משער בהמה ובלבד שלא תצא זקנה בשל ילדה ולא ילדה בשל זקנה:

טו. יוצאת בקשר שעושיין לרפואת קיטוף עין הרע שלא ישלוט ובמוך הקשור ומהודק באזנה ובמוך שבסנדלה הקשור בסנדלה ובסנדל ומנעל הסתומים מכל צד אפילו אינו קשור מותר ובמוך שהתקינה לנדתה, הגה: שלא יפול דם עליה ויצערנה (בית יוסף בשם הפוסקים), אפילו אינו קשור דכיון שהוא מאוס לא חיישינן דלמא שקלה ליה אפילו יש לו בית יד ובפלפל ובגרגיר מלח ובכל כושם שתתן לתוך פיה ובלבד שלא תתנם לכתחלה בשבת ואם נפל לא תחזיר ובבתי שוקיים שקושרים במשיחה סביב שוקיה אף על פי שאין המשיחה קשורה בהם ולא חיישינן שמא ישתלשלו למטה ויוצאה באצעדה שמניחין בזרוע או בשוק והוא שתהא דבוקה לבשר ולא תשמט ויש מי שאוסר בשל זרוע:

טז. בכל מה שיכולה לצאת יכולה להתירו ברשות הרבים ולא חיישינן דלמא מתיא ליה:

יז. יש אוסרים להביא מפתח אפילו בחצר הבית כי אם בידו אבל לא בהגורתו שמא ישכח ויוציאנה לרשות הרבים:

יח. כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים אסור לצאת בו לחצר שאינה מעורבת חוץ מכבול ופאה נכרית דהיינו קליעת שער שקלעה בתוך שערה ויש אומרים דכל שאסרו לצאת בו אפילו להתקשט בו בבית אסור וכל שכן לצאת בו לחצר המעורבת חוץ מכבול ופאה נכרית ויש אומרים שהכל מותר לצאת בו בחצר אפילו אינה מעורבת והאידינא נשי דידן נהגו לצאת בכל תכשיטין ויש שאמרו דמדינא אסורות אלא שכיון שלא

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף או"ח חיים מחולק ל"ב חודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל או"ח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה לתיית "בן עולם הבא". נא לפרסם בנתי פנסיות ובנתי מדקשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים לתיית "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקחה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים יג' לחודש – עמוד ד זוכה ל'פנים צדיקים!

ישמעו מוטב שיהיו שוגגות ואל יהיו מזידות ויש שלמדו עליהם זכות לומר שהן נוהגות כן על פי סברא אחרונה שכתבתי שלא אסרו לצאת בתכשיטין לחצר שאינה מעורבת והשתא דלית לן רשות הרבים גמור הוה ליה כל רשות הרבים שלנו כרמלית ודינו כחצר שאינה מעורבת ומותר. הגה: ויש אומרים עוד טעם להתיר דעכשיו שכיחי תכשיטין ויוצאין בהם אף בחול ולכא למיחש דילמא שלפא ומחוי כמו בימיהם שלא היו רגילים לצאת בהן רק בשבת ולא הוו שכיחי (תוספות פרק כ"ב והגהות אלפסי פרק במה אשה). ומיהו טבעת שיש עליה חותם לאשה ושאיין עליה חותם לאיש דתנן בה חייב חטאת אף בכרמלית אסור אפילו לדידן והוא הדין לכל מאי דאתמר ביה חיוב חטאת ויש מי שאומר שבזמן הזה שנהגו האנשים לצאת בטבעת שאין עליה חותם הרי זה להם כתכשיט ושרי ולפי זה אפשר דכיון שנהגו עכשיו הנשים לצאת בטבעת שיש עליה חותם הרי הוא להן כתכשיט ושרי ומכל מקום צריך להזהיר לנשים שלא תצאנה אלא במחטים שהן צריכות להעמיד קישוריהן ולא יותר כי בזה שאין להן תועלת בו ישמעו לנו:

יט. צריך להזהיר לנשים שלא יטלטלו מחט שניטל חודה או עוקצה לשום בצעיפים אלא אם כן ניטל מערב שבת חודה ועוקצה (ויחדה) לשם כך (ועיין לקמן סימן ש"ח סעיף י"א):

כ. הבנות קטנות שנוקבים אזניהם כדי לתת בהם נזמים כשיגדלו וכדי שלא יסתמו הנקבים נותנים בהם קסמים מותר לצאת בהם והוא הדין אם נותנין חוטים באותם נקבים שמותר לצאת בהם אם אינם צבועים אבל אם צבועים אסור:

כא. יוצאת אשה רעולה והוא שמעטפת כל ראשה חוץ מהפנים:

כב. פורפת (פירוש קושרת) בשבת על האגוז ועל האבן שיחדתו לכך ויוצאת בו אבל על המטבע אסור לפרוף בשבת דלא בר טלטול הוא ולא מהני בה יחוד ואם פרפה עליו מערב שבת מותר לצאת בו בשבת:

כג. אם היתה צריכה להוציא אגוז לבנה ופרפה עליו כדי להוציאו אם לרשות הרבים אסור ואם לכרמלית מותר:

כד. יוצאה באבן תקומה (פירש הערוך אבן ידועה שכשהיא על אשה לא תפיל) ובמשקל ששקלו כנגדו שלא תפיל ואפילו לא נתעברה עדיין:

כה. אסור לאשה שתעביר בשבת סרק על פניה משום צובע ומטעם זה אסורה לכחול בשבת ומטעם זה אסורה לטוח על פניה בצק דכשנוטלתו מאדים הבשר:

כו. אסור לקלוע האשה שערה בשבת ולא להתיר קליעתה אבל יכולה לחלוק שערה. הגה: ויש אוסרים לחלוק שערה דהיינו לעשות השייטי"ל (רש"י ואור זרוע) וכן נהגו לאסור לעשות על ידי כלי אבל באצבע בעלמא נהגו להקל:

כז. אסור לסרוק במסרק בשבת ואפילו אותו שעושים משער חזיר שאי אפשר שלא יעקרו שערות. אבל מותר לחוף ולפספס ביד (בית יוסף):

סימן שד – על איזה עבד מצווה על שביבתו, ובו ג' סעיפים

א. אדם מצווה על שביבתו עבדו שמל וטבל לשם עבדות וקבל עליו מצות הנוהגות בעבד אבל אם לא מל וטבל אלא קבל עליו שבע מצות בני נח הרי הוא כגר תושב ומותר לעשות מלאכה בשבת לעצמו אבל לא לרבו ואסור לכל ישראל לומר לו לעשות מלאכה בשבת לצורך ישראל ואפילו מי שאינו רבו ואם לא קבל עליו שום מצוה אלא עדיין הוא כותי גמור דינו שוה לקבל עליו שבע מצות ולפי זה צרכי חולה שאין בו סכנה דקיימא לן אומר לאינו יהודי ועושה וכן מת ביום טוב ראשון דקיימא לן יתעסקו בו עממין אסור לומר לעבד ישראל אפילו הוא עובד עבודת גלולים דכיון דמלאכת העבד אסורה מן התורה לא הותרה בדבר שאין בו פיקוח נפש ויש חולקים ומתירים בזה ומכל מקום אם היה עושה מלאכת רבו שלא מדעתו וניכר שאינו עושה לדעתו מותר ואין צריך להפרישו (אפילו קבל עליו שבע מצות) ולישראל אחר שאינו רבו אפילו עושה לדעת ישראל מותר כל שאין שם אמירת ישראל ובלבד שלא יהנה ישראל בשבת מאותה מלאכה ויש אומרים שכל שלא קבל עליו שבע מצות בני נח כיון דאינו יהודי גמור הוא אין רבו מוזהר עליו ולפי זה צרכי חולה שאין בו סכנה וכן צרכי מת ביום טוב ראשון מותר

לומר להם לעשותו. הגה: וכל עבד שמצווה על שביבתו אסור לצאת בחותם שעשה לו רבו להראות בו שהוא עבדו ואם הוא של טיט מותר לצאת בו כשתלוי בצוארו אבל לא בכסותו ובשל מתכת בכל ענין אסור (טור) ואם העבד עשה החותם לעצמו אפילו בשל טיט בכל ענין אסור (המגיד פרק י"ט):

ב. והיכא דמותר העבד לעשות מלאכה לעצמו אם אמר לו האדון שיעשה לעצמו ויוזן עצמו ביום השבת כיון שהתנה עמו מבעוד יום עושה הוא לצרכי מזונותיו ובלבד בצנעה שלא יהא בדבר חשש רואים:

ג. אינו יהודי גמור שהוא שכיר אין רבו מצווה על שביבתו:

סימן שה – במה בהמה יוצאת בשבת, ובו כ"ג סעיפים

א. בהמה יוצאת במה שמשתמרת בו אבל אם אינה משתמרת בו אז הוי נטירותא יתירתא ביותר והוי משאוי וכן כל דבר שהוא לנוי ולא לשימור לא תצא בו הילכך נאקה יוצאת בזממא דפרזלא שהוא טבעת של ברזל ונוקב חוטמו ומכניסו בו וחמרא לובא בפגא דפרזלא דהיינו בריג"א והגמל באפסר שהוא קבישטר"ו ופרד וחמור וסוס יוצאים באפסר או ברסן שהוא פרינ"ו אבל לא בשניהם ומותר לכרוך חבל האפסר סביב צוארה ותצא בו ומותר לטלטל האפסר וליתנו עליה ובלבד שלא ישען עליה:

ב. אם קשר חבל בפני הסוס הרי זה משאוי לפי שאינו משתמר בו:

ג. לצאת חמור בפרומביא (פירוש רסן של ברזל) אסור:

ד. כל בהמה שעסקיה רעים אף על פי שאין בנות מינה צריכות לאותה שמירה והיא צריכה מותר לצאת בה:

ה. בעלי השיר כגון כלבים של ציידים וחיות קטנות שיש להם כמין אצעדה סביב צוארן וטבעת קבועה בה ומכניסין בה רצועה ומושכין אותם בה מותר שיצאו בשיר הכרוך על צוארן ויכולים למשכם בהם:

ו. אילים יוצאים לבוכים והוא עור שקושרים להם תחת זכרותם שלא יעלו על הנקבות והרחלות יוצאות שחוזות והוא שקושרין אליהן כלפי מעלה כדי שיעלו עליהן הזכרים ויוצאות כבונות והוא שקושרים בגד סביבן לשמור הצמר

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפרקי החודש. שמונה עמודים ימים. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרקם בנתי פנסיות ובנתי מדקשות. ובשמחות. וכלל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים יג' לחודש – עמוד ה זוכה לבנים צדיקים!

שיהיה נקי והעזים צרורות והוא שקושרים ראשי דדיהן ודוקא כשקושרים אותם כדי שיצטמקו דדיהן ולא יחלבו דאז מהדק שפיר אבל אם קשר כדי לשמור חלבן שלא יפול לארץ אסור דלא מהדק שפיר וחיישינן דלמא נפל ואתי לאתויי:

ז. חמור יוצא במרדעת (פירוש כמין אוכף קטן שמניחין על החמור כל היום כולו כדי שיתחמם) והוא שתהא קשורה לו מערב שבת ושאר כל הבהמות אסורות ולא יצא באוכף אף על פי שקשור לו מערב שבת:

ח. מותר ליתן מרדעת על החמור מפני הצנה ובלבד שלא יקשרנו בו מפני שכשקושר צריך ליקרב אליו ונמצא משתמש בעלי חיים אבל על הסוס כיון דלית ליה צער צנה אסור ליתן עליו מרדעת כלל ולהסיר מרדעת בשבת בין מן החמור ובין מן הסוס אסור כיון דלית ליה צער אם לא יסירנה ואוכף אסור בין ליטול בין להניח בין לחמור בין לסוס:

ט. אוכף שעל גבי החמור שבא מן הדרך ונתיגע וצריך להסירו לצננו לא יטלנו בידו אלא מתיר החבל מתחתיו ומוליכו ומביאו בחצר והוא נופל מאליו:

י. אין תולין לחמור טרסקל (פירוש כלי של ערבה קלופה ומכוסה בעור) בצוארו ליתן מאכל בתוכו שיאכל משם אבל עגלים וסייחים שצוארן קטן ומצטערים לאכול על גבי קרקע שרי בחצר אבל אין יוצאים בו:

יא. לא יצא הסוס בזנב שועל שתולין בין עיניו שלא תשלוט בו עין הרע ולא בזהורית שעושים לו לנוי ולא עזים בכיס שבדיהם שקושרים אותם שלא יסרטו דדיהם בקוצים ולא פרה בחסום שבפיה שחוסמים פיה שלא תרעה בשדות אחרים ולא כל בהמה בסנדל שנועלים ברגליה שלא תנגף אבל יוצאה באגד שעל גבי מכה ובקשקשים שעל גבי השבר והם לוחות שקושרים להם סביב העצם הנשבר בהן ובשליא שיצאה מקצתה ותלויה בה ופוקק זוג שבצוארה ומטייל בה בחצר אבל לא תצא בו לרישות הרבים אף על פי שהוא פוקק בין אם הוא בצוארה בין אם הוא בכסותה:

יב. לא תצא בחותם בין שהוא בצוארה בין שהוא בכסותה:

יג. אין הגמל יוצא במטולטלת והוא כמין כר קטן שנותנים תחת זנבו אפילו היא קשורה לו בזנבו אלא אם כן היתה קשורה בזנבו ובחטוטרות או בשליתה:

יד. לא תצא שום בהמה לא עקוד ולא רגול פירוש עקוד שקושר ידה אחת עם רגלה ורגול היינו שקושר אחת מרגליה כלפי מעלה שלא תלך אלא על ג' רגלים:

טו. לא יקשור גמלים זה אחר זה והוא תופס באפסר הראשון וכולם נמשכים על ידו אבל אם תופס כמה אפסרי גמלים בידו מותר ויש מי שאוסר גם בזה ולא התיר אלא להוציא בהמה אחת לבדה והוא מושכה בחבל:

טז. המוציא בהמה והוא מושכה באפסר צריך לזהר שלא יצא ראש החבל מתחת ידו טפח למטה דדמי כמו שנושאה בידו ולא מתחזיא מאפסר הבהמה וגם לא יניח הרבה מן החבל בין ידו לבהמה כדי שלא יכביד עד שלא יגיע בטפח הסמוך לארץ ואם הוא ארוך יכרוך אותו סביב צוארה:

יז. אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו מערב שבת ולא בזוג ואף על פי שהוא פקוק ולא בסולם שבצוארו והן לוחות שקושרים סביב צוארו שלא יחכך מכתו ולא ברצועה שברגלו והוא כמין טבעת עבה שעושים מקש וקושרים ברגלי הבהמה שפסיעותיה קצרות ומכה רגליה זו בזו ועושים לה זה להגין שלא תכה זו בזו ואין התרנגולים יוצאים בחוטים שקושרים ברגליהם לסימן ולא ברצועה שקושרים ברגליהם כדי שלא ישברו הכלים ואין האילים יוצאים בעגלה שתחת אליותיהם שעושים להם כן כדי שלא תהא האליה נגרת בארץ ואין העזים יוצאות בעץ ידוע שנותנים בחוטמיהם כדי שיתעטשו ויפלו תולעים שבראשיהם ולא העגל בעול קטן שנותנים על צוארה ולא בזמם שמניחים בחוטמו של עגל כדי שלא יינק ולא פרה בעור שנותנים על דדיה שלא יינקו השרצים ולא ברצועה שבין קרניה בין אם היא לשימור בין אם היא לנוי ולא תצא פרה או שור בחבל שבצוארה לפי שאינה צריכה שמירה אבל עגלים מותרים לפי שהם מורדים בקל. הגה: הבהמה יוצאה בקמיע מומחה לבהמה אבל לא בשאינה מומחה אף על פי שהיא מומחה

לאדם (בית יוסף ורבינו ירוחם חלק י' ורמב"ם פרק ב'):
אין רוכבין על גבי בהמה ולא נתלים עליה ואפילו בצדה אסור להשתמש אבל צדי צדדין כגון שדבר אחד מונח על צדה והוא משתמש בו מותר ואם עלה עליה אפילו במזיד ירד משום צער בעלי חיים ומטעם זה פורקין משאוי שעליה כיצד עושה מכניס ראשו תחת המשאוי ומסלקו לצד אחר והוא נופל מאליו.

יח. הגה: ואסור לישב על קרון שהאינו יהודי מנהיגו בשבת משום שמשמש בבהמה גם שלא יחתוך זמורה (תוספות והרא"ש ריש פרק מי שהוציא והו ומרדכי פרק קמא דשבת והגהות עירובין ובית יוסף בשם סמ"ג):
בהמה שנפלה לאמת המים אם המים עמוקים ומפני כך אינו יכול לפרנסם במקומם מביא כרים וכסתות ונותן תחתיה משום צער בעלי חיים אף על פי שמבטל כלי מהיכנו: דין קירוד בהמה בשבת כמו ביום טוב (מרדכי פרק ב' דביצה) (ועיין לקמן סימן תק"ג סעיף ב'):

יט. מותר לומר לאינו יהודי לחלוב בהמתו בשבת משום צער בעלי חיים שהחלב מצערה והחלב אסור בו ביום ויש אומרים שצריך לקנותו מן האינו יהודי בדבר מועט שלא יהא נראה כחולב לצורך ישראל:

כ. גבינות שעושות השפחות מעצמן מחלב של ישראל מותר כיון שאינו אומר להן שיעשו:
מי שיש לו נער אינו יהודי ורוכב על הבהמה בשבת כשמוליכה להשקותה אינו צריך למונעו שהיה נושא את עצמו אבל צריך למונעו שלא יתן עליה בגדיו ולא שום דבר:

כא. מותר למסור סוס או פרד או חמור לרועה אינו יהודי ואף על פי שהאינו יהודי משתמש בהם בשבת אין בכך כלום כיון דשלא מדעת ישראל הוא עושה ואינו ממתין לשכירות ממנו ואם רואהו משתמש בה בשבת מוחה בידו).
הגה: וכל שכן דאין לחוש שהרועה יוציא אותם חוץ לתחום דהא תחומין דרבנן (הגהות מרדכי דקדושין):

כב. סימן שו - באיזה הפצים מותר לדבר בשבת, וכו' י"ד סעיפים
כג. ממצוא חפצך הפצין אסורים אפילו בדבר שאינו עושה שום מלאכה כגון

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק לפרק החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. וזוהי התיית "בן עולם הבא". נא לפרקם גבתי פנסיות ובקבתי מדרשות. ובשמות. וז"ל החברים וידידים. לזכות את הרבים לתיית "בן עולם הבא" על ידי יומוד "הקב"ה" בכל יום. שהוא "תורה לשמחה!"
זכר המזכה את הרבים י"ג לחודש - עמוד ז' זוכה לבנים צדיקים!

שמעייך נכסיו לראות מה צריך למחר או לילך לפתח המדינה כדי שימהר לצאת בלילה למרחץ וכן אין מחשיכים על התחום לשכור פועלים. הגה: והוא הדין דאסור לטייל למצוא סוס או ספינה או קרון לצאת בו (מרדכי סוף פרק מי שהחשיך). אבל מחשיך על התחום להביא בהמתו ויש אומרים שאם אין הבהמה יכולה לילך ברגלים כגון שהוא טלה קטן אינו רשאי להחשיך דאינו רשאי להביא דאסור לטלטל בעלי חיים שהם מוקצים:

ג. היתה בהמתו עומדת חוץ לתחום יכול לקרות לה כדי שתבוא:

ג. מחשיכין על התחום לעשות צרכי כלה או צרכי מת להביא לו ארון ותכריכין ויכול לומר לחבירו שיחשיך כדי שיביא לו ויכול לומר לו לך למקום פלוני למחר ואם לא מצאת במקום פלוני לך למקום פלוני לא מצאת במקום פלוני לך במאתים ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח כלומר שלא יאמר לו סך ידוע שלא להוסיף עליו וכן אם לקח ממנו בשמונה לא יאמר תן לי עוד בשנים ואהיה חייב לך עשרה. הגה: ואם אי אפשר לו אלא אם כן יזכיר לו סכום מקח מותר בכל ענין דהא צרכי מצוה הוא (הגהות מרדכי פרק ה') ויש אוסרים בכל ענין וכן עיקר (בית יוסף בשם הר"ן ומרדכי פרק כירה והגהות מיימוני פרק א' ופרק כ"ו):

ד. השוכר את הפועל לשמור זרעים או דבר אחר אינו נותן לו שכר שבת לפיכך אין אחריות שבת עליו היה שכיר שבת שכיר חודש שכיר שנה שכיר שבוע נותן לו שכר שבת לפיכך אחריות שבת עליו ולא יאמר תן לי של שבת אלא אומר תן לי שכר השבוע או החודש (ואם שכרו לחודש והתנה לשלם לו כל יום כך וכך מקרי שכיר יום) (ר"ן סוף פרק אף על פי), או יאמר לו תן לי שכר עשרה ימים:

ה. אסור לשכור חזנים להתפלל בשבת ויש מי שמתיר. הגה: ואם שכרו לשנה או לחודש לכולי עלמא שרי (דברי עצמו):

ו. הפצי שמים מותר לדבר בהם כגון חשבונות של מצוה ולפסוק צדקה ולפקח על עסקי רבים ולשדך התינוק ליארס וללמדו ספר או אומנות ודוקא לדבר אם רוצה להשתכר אבל לשכרו ולהזכיר לו סכום מעות אסור. הגה: יש אומרים דבמקום שנוהגין ליתן לקורא בתורה מי שברך ונודר לצדקה או לחזן דאסור בשבת

לפסוק כמה יתן (אור זרוע) והמנהג להקל דהא מותר לפסוק צדקה:

ז. מותר למדוד בשבת מדידה של מצוה כגון למדוד אם יש במקוה מ' סאה ולמדוד אזור מי מי שהוא חולה וללחוש עליו כמו שנוהגים הנשים מותר דהוי מדידה של מצוה:

ח. הרחור בעסקיו מותר ומכל מקום משום עונג שבת מצוה שלא יחשוב בהם כלל ויהא בעיניו כאלו כל מלאכתו עשויה:

ט. אסור לומר לאינו יהודי שילך חוץ לתחום בשבת אחר קרובי המת שיבואו להספידו אבל חולה דתקיף ליה עלמא ואמר שישלחו בעד קרוביו ודאי שרי:

י. להחליף משכונן לאינו יהודי בשבת מותר אם הוא מלבוש ויוציאו האינו יהודי דרך מלבושו (ועיין לקמן סימן שכ"ה):

יא. מותר לקנות בית בארץ ישראל מן האינו יהודי בשבת וחותרם ומעלה בערכאות. הגה: שלהם בכתב שלהם דאינו אסור רק מדרבנן ומשום ישוב ארץ ישראל לא גזרו (אור זרוע):

יב. מותר להכריז בשבת על אבדה אפילו היא דבר שאסור לטלטלו. הגה: ומותר להתיר חרמי צבור בשבת אף על פי שאינו לצורך שבת הואיל והוא יום כנופיא לרבים הוי כעסקי רבים דשרי לדבר בס (אגור) אבל אין מחרימין בשבת כי אם מדבר שהוא לצורך שבת (אגודה פרק כ"ג):

יג. להכריז בשבת על קרקע הנמכר שכל מי שיש לו זכות עליו יבוא ויגיד ואם לאו יאבד זכותו אסור. הגה: וכן אסור להכריז יין בשבת דהוי כמקח וממכר (מהרי"ל):

יד. מי ששלחו לו שהוציאו בתו מביתו בשבת להוציאה מכלל ישראל מצוה לשום לדרך פעמיו להשתדל בהצלתה ויוצא אפילו חוץ לשלש פרסאות ואי לא בעי בית דין גוזרין עליו (ועיין לקמן סימן שכ"ח סעיף י'):

סימן שז – דיני שבת התלוים בדיבור, ובו כ"ב סעיפים

א. ודבר דבר שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול הלכך אסור לומר דבר פלוני אעשה למחר או סחורה פלונית אקנה למחר ואפילו בשיחת דברים בטלים אסור להרבות. הגה: ובני אדם שסיפור שמועות ודברי חידושים הוא עונג להם מותר לספרם בשבת כמו בחול אבל מי

שאינו מתענג אסור לאמרם כדי שיתענג בהם חבירו (תרומת הדשן סימן ס"א):

ב. אסור לשכור פועלים ולא לומר לאינו יהודי לשכור לו פועלים בשבת אף על פי שאין הישראל צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת שכל מה שהוא אסור לעשותו אסור לומר לאינו יהודי לעשותו ואפילו לומר לו קודם חשכה לעשותו בשבת אסור אבל מותר לומר לו אחר השבת למה לא עשית דבר פלוני בשבת שעבר אף על פי שמבין מתוך דבריו שרצונו שיעשנה בשבת הבאה:

ג. אסור ליתן לאינו יהודי מעות מערב שבת לקנות לו בשבת אבל יכול לומר לו קנה לעצמך ואם אצטרך אקנה ממך לאחר השבת:

ד. מותר לתת לאינו יהודי מעות מערב שבת לקנות לו ובלבד שלא יאמר לו קנה בשבת. הגה: וכן מותר ליתן לו בגדים למכור ובלבד שלא יאמר לו למכרן בשבת (בית יוסף בשם סמ"ג) מי ששכר אינו יהודי להוליך סחורתו ובא האינו יהודי ולקחה מבית ישראל בשבת אסור והיו עונשין העושה (רבינו ירוחם חלק י"ב):

ה. דבר שאינו מלאכה ואינו אסור לעשותו בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לאינו יהודי לעשותו בשבת והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או מפני מצוה כיצד אומר ישראל לאינו יהודי בשבת לעלות באילן להביא שופר לתקוע תקיעת מצוה או להביא מים דרך חצר שלא עירבו לרחוץ בו המצטער ויש אוסרין. הגה: ולקמן סימן תקפ"ז פסק להתיר ועיין לעיל סימן רע"ו דיש מקילין אפילו במלאכה דאורייתא ועיין שם סעיף ג':

ו. אסור לחשב חשבונות אפילו אם עברו כגון כך וכך הוצאתי על דבר פלוני ודוקא שעדיין שכר הפועלים אצלו אבל אם פרעם כבר מותר:

ז. מותר לומר לחבירו הנראה בעיניך שתוכל לעמוד עמי לערב אף על פי שמתוך כך מבין שצריך לו לערב לשוכרו אבל לא יאמר לו היה נכון עמי לערב:

ח. יכול לומר לחבירו לכרך פלוני אני הולך למחר וכן מותר לומר לו לך עמי לכרך פלוני למחר כיון שהיום יכול לילך על ידי בורגנין וכן כל כיוצא בזה שיש בו

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולקת לפרק החודש. שמנה עמודים ליום. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרקם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכלל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "התקנה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים יג לחודש – עמוד ז' זוכה לבנים צדיקים!

צד היתר לעשותו היום יכול לומר לחבירו שיעשנו למחר ובלבד שלא יזכיר לו שכירות אבל בדבר שאין בו צד היתר לעשותו היום אפילו אם אין בו אלא איסור דרבנן כגון שיש לו חוץ לתחום פירות מוקצים כיון שאי אפשר לו להביאם היום אסור לומר לחבירו שיביאם לו למחר וכן אסור לו להחשיך בסוף התחום כדי שימהר הלילה לילך שם להביאם. הגה: וכן לא יאמר אעשה דבר פלוני למחר (הרא"ש פרק השואל ועיין לעיל ריש הסימן), אבל יכול להחשיך בסוף התחום כדי למהר לילך שם לשמרם שאפילו היום היה יכול לשמרם אם הם היו בתוך התחום ואם לא כוון להחשיך אלא לשמרם יכול אף להביאם:

טו. מותר להחשיך לתלוש פירות ועשבים מגנתו והורבתו שבתוך התחום ולא אסור להחשיך אלא בסוף התחום משום דמינכרא מילתא:

י. מותר לומר לחבירו שמור לי פירות שבתחומך ואני אשמור פירותיך שבתחומי:

יא. השואל דבר מחבירו לא יאמר לו הלוני דמשמע לזמן מרובה ואיכא למיחש שמא יכתוב אלא יאמר לו השאילני ובלשון לעז שאין חילוק בין הלוני להשאילני צריך שיאמר תן לי. הגה: וכשלוה בשבת ואינו רוצה להאמינו יניח משכון אצלו אבל לא יאמר לו הילך משכון דהוי כעובדא דחול (בית יוסף בשם אורחות חיים). כשם שאין לזון בשבת כך אין פורעין בשבת (ריב"ש סימן קנ"ו):

יב. זימן אורחים והכין להם מיני מגדים וכתב בכתב כמה זימן וכמה מגדים הכין להם אסור לקרותו בשבת אפילו אם הוא כתוב על גבי כותל גבוה הרבה משום גזירה שמא יקרא בשטרי הדיוטות דהיינו שטרי חובות וחשבונות, ואפילו

לעיין בהם בלא קריאה אסור (הרא"ש ור"ן פרק השואל וטור). אבל אם חקק בכותל חקיקה שוקעת מותר אבל בטבלא ופנקס אפילו אם הוא חקוק אסור לקרותו:

יג. שטרי הדיוטות דהיינו שטרי חובות וחשבונות ואגרות של שאלת שלום אסור לקרותם ואפילו לעיין בהם בלא קריאה אסור:

יד. לקרות באגרת השלוחה לו אם אינו יודע מה כתוב בה מותר ולא יקרא בפיו אלא יעיין בה ואם הובאה בשבילו מחוץ לתחום טוב ליזהר שלא יגע בה:

טז. כותל או וילון שיש בו צורות חיות משונות או דיוקנאות של בני אדם של מעשים כגון מלחמות דוד וגלית וכותבים זו צורת פלוני וזה דיוקן פלוני אסור לקרות בו בשבת:

טז. מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק כגון ספר עמנואל וכן ספרי מלחמות אסור לקרות בהם בשבת ואף בחול אסור משום מושב לצים ועובר משום אל תפנו אל האלילים לא תפנו אל מדעתכם ובדברי חשק איכא תו משום מגרה יצר הרע ומי שחיברן ומי שהעתיקן ואין צריך לומר המדפיסין מחטיאים את הרבים. הגה: ונראה לדרקק הא דאסור לקרות בשיחת חולין וספורי מלחמות היינו דוקא אם כתובים בלשון לעז אבל בלשון הקודש שרי (וכן נראה לי מלשון שכתבו התוספות פרק כל כתבי וכן נהגו להקל בזה):

יז. אסור ללמוד בשבת ויום טוב זולת בדברי תורה ואפילו בספרי חכמות אסור ויש מי שמתיר ועל פי סברתו מותר להביט באצטרלו"ב בשבת (ולהפכה ולטלטלה כדלקמן סימן ש"ח):

יח. לשאול מן השד מה שמותר בחול מותר בשבת:

טו. סחורה הנפסדת בשבת על ידי גשמים או דבר אחר או אתי בידקא (פירוש נחל או אגם מים) דמיא ומפסיד ממונו או שנתרועעה חבית של יין והולך לאיבוד מותר לקרות אינו יהודי אף על פי שודאי יודע שהאינו יהודי יציל הממון. (ולכסות סחורה או פירות או דבר אחר מפני הגשמים עיין לקמן סימן של"ה סעיף ז). וכן מותר לומר לאינו יהודי כל המציל אינו מפסיד כמו בדליקה שהתירו לומר כל המכבה אינו מפסיד ויש מי שאומר שלא התירו אלא בדליקה דוקא (ועיין לקמן סימן של"ד):

כ. ישראל שאמר לאינו יהודי לעשות לו מלאכה בשבת מותר לו ליהנות בה לערב בכדי שיעשו:

כא. אסור לומר לאינו יהודי בשבת הילך בשר זה ובשל אותו לצרכך ואפילו אין מזונותיו עליו. הגה: אבל מותר לומר לו לעשות מלאכה לעצמו (הגהות מרדכי פרק ה' ורמב"ן פרשת בא אל פרעה):

כב. כל שבות דרבנן מותר בין השמשות לצורך מצוה כגון לומר לאינו יהודי להדליק לו נר בין השמשות או אם היה טרוד והוצרך לעשר בין השמשות. הגה: כל דבר שאסור לומר לאינו יהודי לעשותו בשבת אסור לרמוז לו לעשותו אבל מותר לרמוז לו לעשות מלאכה אחר שבת (אור זרוע). אינם יהודים המביאים תבואה בשבת לישראל שחייבים להם והישראל נותן לו מפתחו לאוצרו והאינו יהודי נותנו לשם ומודדים ומונים יש מי שמתיר משום דאינו יהודי במלאכת עצמו עוסק ואינו של ישראל עד אחר המדידה ושיחשוב עמו אחר כך וכן אינם יהודים העושים גבינות בשבת והישראל רואה ויקנה אותם ממנו דמכל מקום האינו יהודי אדעתא דנפשיה קעביד ואף על פי שהישראל עומד בעדר חודש או חדשים ואדעתא למכרם לישראל קא עביד שרי:

הרמ"א ז"ל זכה מן השמים שיפסקו כמותו!

כותב בעל השל"ה הקדוש: וכבר יצא טבעו של הגאון מהרמ"א ז"ל, לילך אחריו ולפסוק כמותו ובודאי מן השמים זכה לזה, כמו שנפסק הלכתא כבית הלל אף על גב דבית שמאי הוי חריפי".

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק ל'כל החודש'. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדוש. ויזכה להיות 'בן עולם הבא'. נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות 'בן עולם הבא' על ידי 'לימוד ה'הקבה' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה'! וכל המזכה את הרבים יג' לחודש - עמוד ה' זוכה לבנים צדיקים!

